

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน ประชาชนวัยแรงงานของประเทศไทยจำนวนมากทำงานในโรงงาน จากสถิติของกรมโรงงานอุตสาหกรรม(1) ในปี พ.ศ. 2548 พบว่ามีโรงงานทั่วประเทศ 122,312 โรง มีแรงงานทั้งหมด 3,542,146 คน ในจำนวนนี้มีโรงงาน ที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับสารทำลายอินทรีย์ทั้งหมด 19,567 โรง และมีคนงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 736,369 คน

การสัมผัสสารทำลายอินทรีย์ส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งจากการสัมผัส ในระยะเฉียบพลัน และ ผลจากการสัมผัสเป็นเวลานาน ในหลายระบบของอวัยวะในร่างกาย ตัวอย่างเช่น ผิวหนังอาจเกิดการเกิดผื่นระคายเคือง (Irritant Contact Dermatitis) หรือภาวะภูมิแพ้ (Allergic Contact Dermatitis) โดยเฉพาะการสัมผัสสารทำลายอินทรีย์เป็นเวลานาน จะส่งผลกระทบต่อระบบประสาท โดยเฉพาะผลต่อพุทธิปัญญา ทำให้ความสามารถในการจดจำ, การมีสติติดตามลดลง (2, 3, 4) และทำให้เกิดกลุ่มอาการผิดปกติทางระบบประสาทเรื้อรังจากการสัมผัสสารทำลายอินทรีย์เป็นระยะเวลานาน (Chronic Toxic Encephalopathy) (5) อย่างไรก็ตามในประเทศไทยยังไม่มีการศึกษาที่นำแบบทดสอบประสาทจิตวิทยามาใช้ศึกษาผลกระทบต่อระบบประสาทที่เกิดจากการสัมผัสสารทำลายอินทรีย์

จากเหตุผลข้างต้น จึงมีความสำคัญและจำเป็นที่ควรจะนำแบบทดสอบประสาทจิตวิทยา มาใช้ค้นหาความผิดปกติของระบบประสาทในพนักงานที่ทำงานสัมผัสกับสารทำลายอินทรีย์ต่างๆ เพื่อจะได้นำพนักงานที่สงสัยมาตรวจเพิ่มเติมเพื่อให้ได้การวินิจฉัยที่ถูกต้อง, การดูแลรักษาตั้งแต่ระยะเริ่มต้น และป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อระบบประสาทอย่างถาวร

1.2 คำถามของการวิจัย

1.พุทธิปัญญาของพนักงานที่สัมผัสกับสารทำลายอินทรีย์ผสม กับพนักงานที่ไม่ได้สัมผัสสารทำลาย แตกต่างกันหรือไม่

2.ปัจจัยส่วนบุคคล, ปัจจัยจากการทำงาน มีความสัมพันธ์กับพุทธิปัญญาในพนักงานที่สัมผัสกับสารทำลายอินทรีย์ผสม และพนักงานที่ไม่ได้สัมผัสสารทำลายอินทรีย์หรือไม่

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป (General objective):

เพื่อเปรียบเทียบพฤติปัญหาของพนักงานที่สัมผัสและพนักงานที่ไม่ได้สัมผัสกับสารทำลายอินทรีย์ผสม

วัตถุประสงค์เฉพาะ (Specific objectives):

1. เพื่อศึกษาลักษณะพฤติปัญหาของพนักงานที่สัมผัสกับสารทำลายอินทรีย์ผสม ในโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาลักษณะพฤติปัญหาของพนักงานที่ไม่ได้สัมผัสกับสารทำลายอินทรีย์ผสม ในโรงงานน้ำดื่ม ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติปัญหาของพนักงานที่สัมผัสกับสารทำลายอินทรีย์ผสม ในโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ กับพนักงานที่ไม่ได้สัมผัสกับสารทำลายอินทรีย์ผสม ในโรงงานน้ำดื่ม ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ
4. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยจากการทำงาน ที่สัมพันธ์กับพฤติปัญหาของพนักงานที่สัมผัสกับสารทำลายอินทรีย์ผสม ในโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ กับพนักงานที่ไม่ได้สัมผัสกับสารทำลายอินทรีย์ผสม ในโรงงานน้ำดื่ม ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษา พฤติปัญหาของพนักงานที่สัมผัสและพนักงานที่ไม่ได้สัมผัสกับสารทำลายอินทรีย์ผสม ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

1. พนักงานแต่ละคนในโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่ใช้สารทำลายอินทรีย์ผสมในกระบวนการผลิตที่ใกล้เคียงกัน และมีการสัมผัสสารทำลายอินทรีย์ผสมในระดับที่ใกล้เคียงกัน
2. สิ่งแวดล้อมจากการทำงานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เปลี่ยนแปลงไม่มาก ดังนั้นผลการประเมินสภาพแวดล้อมการทำงานในการศึกษานี้จึงเป็นตัวแทนทางสภาพแวดล้อมจากการทำงานที่พนักงานสัมผัสตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
3. ระดับพฤติปัญหาของพนักงาน ก่อนที่จะมาทำงานในปัจจุบันของพนักงานที่สัมผัสสารทำลายอินทรีย์ผสม ไม่แตกต่างจากพนักงานที่ไม่สัมผัสสารทำลายอินทรีย์ผสม

1.6 ข้อจำกัดของการวิจัย

1. เนื่องจากเงื่อนไขของเวลาที่ใช้ในการตรวจกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานในโรงงานการศึกษา ในครั้งนี้ ผู้ทำวิจัยจึงทำการศึกษาในบาง domain โดยพิจารณาจาก domain ที่เคยมีการรายงานในงานวิจัยก่อนหน้านี้ ว่าเป็น domain ที่มักตรวจพบความผิดปกติ อย่างมีนัยสำคัญ

2. ปัจจัยทางด้านอารมณ์อาจมีผลต่อการทำการทดสอบทางประสาทจิตวิทยา ผู้วิจัยมีการแก้ไขโดยการอธิบายให้พนักงานเข้าใจก่อน ถึงผลที่อารมณ์อาจมีต่อการตรวจ ถ้ายังไม่พร้อมให้มาตรวจใหม่

1.7 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

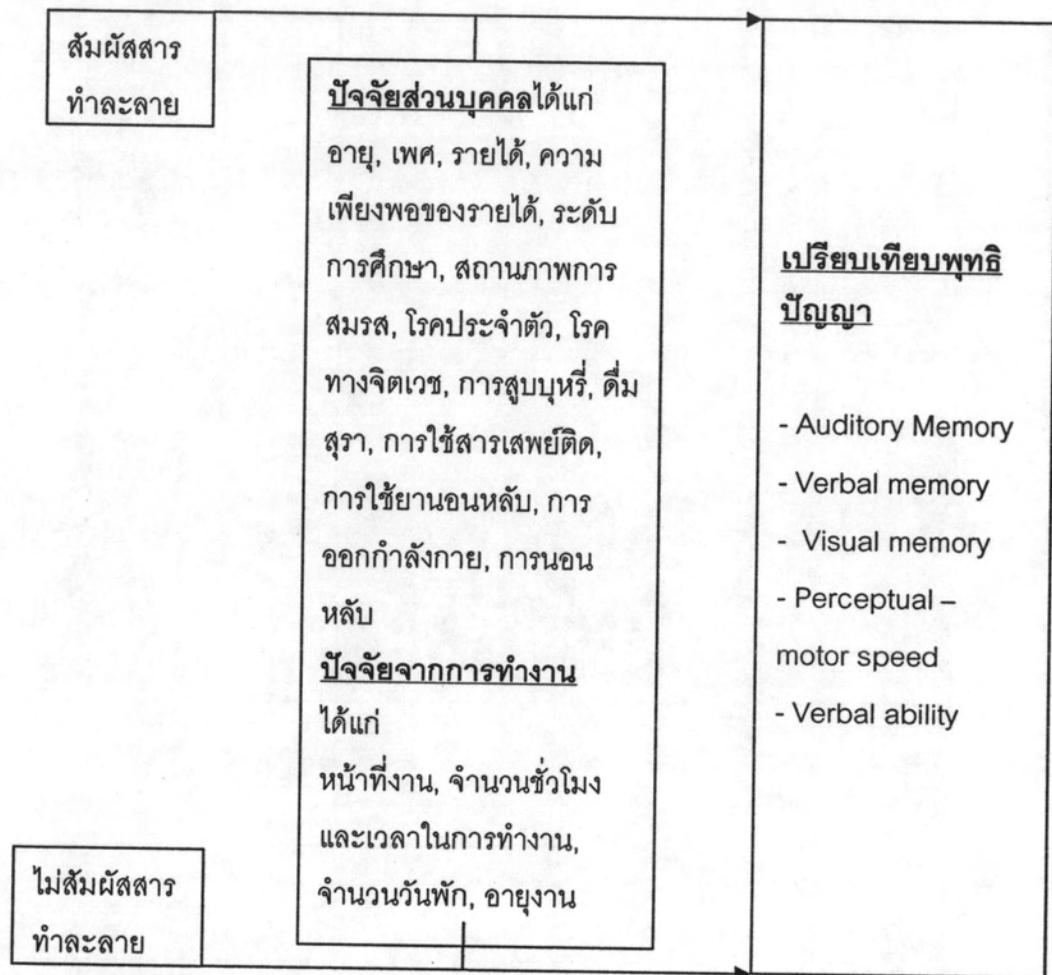
ผู้ปฏิบัติการกับสารทำละลายอินทรีย์ผสม (Mixed solvents workers) หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสิ่งแวดล้อมที่สัมผัสกับสารทำละลายอินทรีย์ผสม

พุทธิปัญญา (Cognitive function)(6) หมายถึง ลักษณะการทำงานของสมอง ในเรื่องการรับรู้ การแปลผล ตีความ ทักษะการคิด แก้ไขปัญหา และตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือปัญหาภายนอก รวมทั้งความทรงจำ ในการศึกษานี้ใช้แบบทดสอบเฉพาะด้านที่มีแนวโน้มที่จะพบว่ามีปัญหาได้บ่อยในพนักงานที่สัมผัสกับสารทำละลายมานาน ได้แก่ แบบทดสอบประสาทจิตวิทยาทั่วไป (TMSE-Thai Mini-Mental State Examination), แบบทดสอบ attention-concentration (Digit Span & Verbal Memory Span), แบบทดสอบ Verbal memory and learning (Verbal Paired Associates I), แบบทดสอบ Verbal abilities (Similarities Test) และ แบบทดสอบ Perception motor speed (Digit Symbol Substitution Test)

ภาวะซึมเศร้า (Depression)(6) หมายถึง อาการที่แสดงออกถึงอารมณ์เศร้าหมอง หรือเบื่อหน่าย ไม่มีความสุขและมีอาการร่วมอื่นๆที่แสดงออกทางกาย (vegetative symptoms) พฤติกรรม คำพูด (psychomotor) และความคิดเห็นมองโลก (cognitive part) โดยมีคะแนน Hospital Anxiety and Depression Scale (HADS) ฉบับภาษาไทย ในหัวข้ออาการซึมเศร้าสูงกว่า 11 คะแนน

ภาวะวิตกกังวล (Anxiety) (7) หมายถึง อาการที่แสดงออกถึงอารมณ์ตึงเครียด ระวังระมัดระวัง หรือบางครั้งอาจจะตื่นตระหนกกับเรื่องต่างๆ ในชีวิตประจำวัน มีการเปลี่ยนแปลงทางสรีระต่างๆ เช่น เหงื่อแตก ใจสั่น ใจเต้นเร็ว หายใจเร็ว ท้องไส้ปั่นป่วน เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ตึงเครียด โดยมีคะแนน Hospital Anxiety and Depression Scale (HADS) ฉบับภาษาไทย ในหัวข้ออาการวิตกกังวลสูงกว่า 11 คะแนน

1.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.9 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการป้องกันโรคระบบประสาทจากการสัมผัสสารทำละลาย
- 2.เพื่อพัฒนาเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการคัดกรองโรคทางระบบประสาทจากการสัมผัสสารทำละลาย

1.10 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยจะนำเสนอในหัวข้อต่างๆดังต่อไปนี้

- 1.การเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไป ข้อมูลการทำงาน ข้อมูลด้านสุขภาพกายและจิต ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อสุขภาพ ข้อมูลการตอบแบบสอบถาม Hospital Anxiety and Depression Scale(HADS) และการทดสอบ Thai Mini-Mental State Examination (TMSE) ระหว่างพนักงานที่สัมผัสและพนักงานที่ไม่ได้สัมผัสกับสารทำลายอินทรีย์ผสม
- 2.ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคะแนนพุทธิปัญญา